

ನಹಕಾರ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳ ಸಾಂಘಿಕ ಹಾಗೂ ಅವಕಾಶಗಳು

» ವಿಶ್ವನಾಥ ಜ. ಹಿರೇಮರ, ಅಧ್ಯಕ್ಷರು, ವಿಕಾಸ ಸೌಹಾದ್ರ ಹೋ-ಆಪರೇಟರ್ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಲಿ., ಮೊಸೆಟೆಂ.

ನಿರ್ದೇಶಕರು, ಕನಾರ್ಕ ರಾಜ್ಯ ಸೌಹಾದ್ರ ಸಂಯುಕ್ತ ಸಹಕಾರಿ ನಿ., ಬೆಂಗಳೂರು.

ಸ್ವತಂತ್ರ ಪ್ರಾವಿಂದಲೂ ಸಹಕಾರ ಕ್ಷೇತ್ರ ದೇಶದ ಆರ್ಥಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ತನ್ನದೇ ಆದ ವಿಶಿಷ್ಟ ಪಾತ್ರ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತ ಬಂದಿದೆ. ದೇಶದ ಒಟ್ಟು ಆರ್ಥಿಕ ಜೆಳವಣಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಶೇ. 20% ರಪ್ಪು ಕೊಡುಗೆ ಸಹಕಾರ ಕ್ಷೇತ್ರದಾಗಿದೆ. ದೇಶದ ವಿವಿಧ ಸಹಕಾರ ಸಂಖ್ಯೆಗಳ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ ಸುಮಾರು 1550 ಪಟ್ಟಣ ಸಹಕಾರಿ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳು ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿವೆ. ಹೀಗೆ ಜನೋಪಯೋಗಿ ಹಾಗೂ ಜನಸಾಮಾನ್ಯರಿಗಾಗಿ ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಿಸುವ ಸಹಕಾರಿ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳು ಅದರಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಪಟ್ಟಣ ಸಹಕಾರಿ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳು ಇಂದಿನ ಸ್ವಧಾರಣೆ ಆರ್ಥಿಕ ರಂಗದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ರೀತಿಯ ಸಾಂಘಿಕ ಮಧ್ಯೆಯೂ ಅವಕಾಶಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ.

ನಮ್ಮ ಸಾಂಘಿಕ ಸಾಂಭಾಗಿಕ ಸಾಂಪ್ರದಾಯ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳ ಮತ್ತು ಜನೋಪಯೋಗಿ ಸಾಂಘಿಕ ಸಾಂಪ್ರದಾಯ ವಿಂಗಡಿಸಬಹುದಾಗಿದೆ.

ಅಂತರಿಕ ಸಾಂಘಿಕ ಸಾಂಪ್ರದಾಯ : ಅಂತರಿಕ ಸಾಂಘಿಕ ಸಾಂಪ್ರದಾಯ ಮೊದಲಿಗೆ ನಮ್ಮೆಡುರಿಗೆ ಬರುವುದೆ ಸಾಂಸ್ಕಿಕ ಸಾಂಘಿಕ ಸಾಂಪ್ರದಾಯ. ಸದಸ್ಯರಲ್ಲಿ ಕರ್ತವ್ಯ ಮತ್ತು ಜವಾಬ್ದಾರಿಗಳ ಬಗೆಗೆ ತಿಳಿವಣಿಕೆಯ ಹೊರತೆ, ಆಡಳಿತ ಮಂಡಳಿಯಲ್ಲಿ ವೃತ್ತಿಪರಿತ್ಯೇ ಹೊರತೆ, ಹಣಕಾಸು ನಿರ್ವಹಣೆ ಅನುಭವದ ಹೊರತೆ, ಕ್ಷೇತ್ರದ ಸಂಪೂರ್ಣ ಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ಅರಿವಿನ ಹೊರತೆ. ಹೀಗೆ ವಿಧವಿಧವಾದ ಸಾಂಸ್ಕಿಕ ಸಾಂಘಿಕ ಸಾಂಪ್ರದಾಯ ನಾವು ಎದುರಿಸುತ್ತೇವೆ. ಜೊತೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಕ ಮತ್ತು ವ್ಯವಸ್ಥಾಪನ ಸಾಂಘಿಕ ಸಾಂಪ್ರದಾಯ ಹಾಗೂ ನಮ್ಮನ್ನು ಬಾಧಿಸುತ್ತವೆ. ದಿನನಿತ್ಯದ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆಗೆ ಸೂಕ್ತ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ ಮತ್ತು ನಿಯಂತ್ರಣದ ಹೊರತೆ ಜೊತೆಗೆ ವ್ಯವಸ್ಥಾಪನಾ ವೈಫಲ್ಯಕ್ಕೆ ಜವಾಬ್ದಾರಿಕೆಯ ಹೊರತೆಯನ್ನೂ ಕೂಡ ನಾವು ಎದುರಿಸುತ್ತೇವೆ. ಅರ್ಥ ಮತ್ತು ಸೂಕ್ತ ನಾಯಕತ್ವದ ಹೊರತೆ ಹಾಗೂ ನೀಡಲಾದ ನಿರ್ದೇಶನ ಮತ್ತು ಸೂಚನೆಗಳ ಸೂಕ್ತ ಸಂಖಯೆಯ ಹೊರತೆ ಕೂಡ ನಮ್ಮ ದಿನನಿತ್ಯದ ಅನುಭವಕ್ಕೆ ಬರುವ ವಿಶೇಷ ಸಾಂಪ್ರದಾಯ.

ಬ್ಯಾಂಕಿನ ಸಮರ್ಪಣೆ ನಿರ್ವಹಣೆಗಾಗಿ ನಿಯಂತ್ರಕರ ಮಾರ್ಗಸೂಚಿಗಳ ಆಶಯಗಳ ಅನ್ವಯ ಸೂಕ್ತ ನೀತಿಗಳ ರಚನೆ, ಅವುಗಳನ್ನು ಕಾರ್ಯಗತೀಗೊಳಿಸುವುದಕ್ಕೆ, ಕೆಲವೊಂದು ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ನೀತಿಗಳ ತಪ್ಪುಗ್ರಹಿಕೆ, ಅನುಪಾಲನೆಯಲ್ಲಿ ವ್ಯತ್ಯಾಸ ಹಾಗೂ ಮಾರ್ಗಸೂಚಿಗಳ ಉಲ್ಲಂಘನೆ ಇವುಗಳ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಪಟ್ಟಣ ಸಹಕಾರಿ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳು ತೊಂದರೆ ಅನುಭವಿಸುತ್ತಿವೆ. ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಪೂರಕ ನಿಯಮಗಳ ರಚನೆ ಹಾಗೂ ಕಾಲಕಾಲಕ್ಕೆ ಅವುಗಳ ಮರುಪರಿಶೀಲನೆಯಲ್ಲಿ ಕೂಡ ನಾವು ಕ್ರಿಯೆಕರವಾದ ಸಾಂಪ್ರದಾಯ ಎದುರಿಸುತ್ತೇವೆ.

ತಂತ್ರಜ್ಞನ ಮತ್ತು ತಾಂತ್ರಿಕತೆಯ ಅಳವಡಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಪಟ್ಟಣ

ಸಹಕಾರಿ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳು ಕೆನಿಷ್ಟ ಅವಶ್ಯಕತೆಗಳನ್ನು ಪೂರ್ವಸೀಕೊಂಡಿಲ್ಲ ಎಂಬುದು ಕಟ್ಟಿ ವಾಸ್ತವಿಕ ಸಂಗತಿ. ಹೀಗಾಗೆ ಸಹಜವಾಗಿ ತಂತ್ರಜ್ಞನ ಮಾರಿತ ಸೇವೆಗಳಲ್ಲಿ ಇತರ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಂದಿಗೆ ಸ್ವರ್ವ ಕಷ್ಟಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಸಣ್ಣ ಅಧವಾ ಕಡಿಮೆ ಶಾಖೆಗಳಿಗೆ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಗೆ ತಂತ್ರಜ್ಞನದ ಅಳವಡಿಕೆಯಲ್ಲಿ ತಗಲುವ ವೆಚ್ಚ ನಿಭಾಯಿಸುವುದು ಕಷ್ಟ ಎಂದೇ ಹೇಳಬಹುದು. ತಂತ್ರಜ್ಞನದ ಅಳವಡಿಕೆಯ ಸಂತರ ಕಾಲ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಅದರ ನವೀಕರಣ ಕೂಡ ಅಷ್ಟೇ ಮುಖ್ಯ ಹಾಗೂ ವೆಚ್ಚದಾಯಕ. ತಂತ್ರಜ್ಞನದ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಈ ಎಲ್ಲ ಸಾಂಪ್ರದಾಯ ಪಟ್ಟಣ ಸಹಕಾರಿ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಎದುರಿಸುತ್ತಿವೆ.

ಅರ್ಥ ಮತ್ತು ಯೋಗ್ಯ ಸಿಬ್ಬಂದಿಯ ಹೊರತೆ, ಆರ್ಥಿಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ಕ್ರಾಂತಿಕರಣ, ಕಡಿಮೆ ವೆಚ್ಚದ ರೇವಣಿಗಳ ಸಂಗ್ರಹಣೆಯಲ್ಲಿ ನೂರಾರು ತೊಡಕುಗಳು, ಸಾಂಸ್ಕಿಕ ಮರುಹಣಕಾಸಿನ ಲಭ್ಯತೆ ಇಲ್ಲದೆಯಿರುವುದು, ಅನುತ್ತಾದಕ ಆಸ್ತಿಗಳ ಹೆಚ್ಚು, ಸಾಲ ಮತ್ತು ಮುಂಗಡಗಳ ಬೇಡಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಅಸ್ಥಿರತೆ ಮುಂತಾದವುಗಳು ನಿತ್ಯದ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆಯ ಸಾಂಪ್ರದಾಯ. ಜೊತೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಸದಾ ತಲೆ ಮೇಲಿನ ತೂಗುಗ್ರಹಿತ್ಯಂತೆ ತೂಗುವ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆಯ ಆಪತ್ತಿ, ಕ್ರೀಡಿಕ್ ರಿಸ್ಕ್ ಮಾರುಕಟ್ಟಿ ಆಪತ್ತಿ, ಅವುಗಳನ್ನು ಗ್ರಹಿಸಿ, ನಿರ್ಮಾಹಿಸಲು ಬೇಕಾದ ಕೌಶಲ್ಯ ಮತ್ತು ಅಗತ್ಯ ನಿಯಮಾವಳಿಗಳನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಿನ ಹೊರತೆ ಇವುಗಳು ಕೂಡ ಪಟ್ಟಣ ಸಹಕಾರಿ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳ ಸಮರ್ಪಣೆ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಣೆಯಲ್ಲಿ ಬಹುದೊಡ್ಡ ಸಾಂಪ್ರದಾಯ ಒಡ್ಡುತ್ತಿವೆ.

ಬಾಧ್ಯ ಸಾಂಪ್ರದಾಯ : ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಪಟ್ಟಣ ಸಹಕಾರಿ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳ ಕಾರ್ಯಕ್ಷೇತ್ರ ವ್ಯಾಪ್ತಿ ಸೀಮಿತವಾಗಿದ್ದ ಪಟ್ಟಣ ಮತ್ತು ಅರೆ ಪಟ್ಟಣಗಳಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ವ್ಯವಹಾರದ ಅವಕಾಶವಿರುತ್ತದೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಯಾವುದೂ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಲಿ. ಅಧವಾ ಕೇವಲ ಒಂದರು ಶಾಖೆ ಹೊಂದಿದ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಾಗಿದ್ದಲ್ಲಿ ಅಧವಾ ಚಿಕ್ಕ ಗಾತ್ರದ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಾಗಿದ್ದಲ್ಲಿ ವ್ಯವಹಾರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಮತ್ತು ವೃತ್ತಿಪರಿತ್ಯೇ ಪ್ರತಿಕೂಲ. ಹೊಸ ಯೋಜನೆಗಳ ಅನುಷ್ಠಾನಕ್ಕೆ ಮಿಶಿ. ಹಾಗೆಯೇ ಇತರೆ ಬಲಿಷ್ಠ ಹಣಕಾಸು ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಕೊಂಡ ಸ್ವರ್ವ ಎದುರಿಸಬೇಕಾದ ಸ್ಥಿತಿಯಿಂದಾಗಿ ವ್ಯವಹಾರದಲ್ಲಿ / ಲಾಭದಲ್ಲಿ ಇಳಿಕೆ ಆಗುವ ಸಾಧ್ಯತೆ ಹೆಚ್ಚು ಇದರಿಂದಾಗಿ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ವಿಶ್ವಸಣಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಕೂಡ ತೊಂದರೆ ಎದುರಾಗುವ ಸಾಧ್ಯತೆ ಇರುತ್ತದೆ.

ಬಹು ನಿಯಂತ್ರಣ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಪಟ್ಟಣ ಸಹಕಾರಿ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳು ಎದುರಿಸುವ ಮೊತ್ತಾಂದು ಸಾಂಪ್ರದಾಯ ವಿಷಯವೇ ಆಗಿದೆ. ನಮ್ಮ ನಿಯಂತ್ರಕರಾದ ಸಹಕಾರಿ ಇಲಾಖೆ ಮತ್ತು ರಿಜರ್ವ ಬ್ಯಾಂಕ್ ನಿನಿಸಿ ಕೆಲ ಮಾರ್ಗಸೂಚಿಗಳು

ಕೆಲವಾರಿ ಪರಸ್ಪರ ವಿರೋಧಾಭಾಸದಿಂದ ಕೂಡಿರುವ ಸಾಧ್ಯತೆಗಳಿಂದ ಗೊಂದಲಗಳ ಸ್ವಾಷಿಯಾಗುವ ಸಾಧ್ಯತೆ ಇರುತ್ತದೆ. ಎರಡೂ ನಿಯಂತ್ರಕ ಪ್ರಾಧಿಕಾರಗಳನ್ನು ಸಂತುಷ್ಟಿಗೊಳಿಸುವ (ರೆಗ್ಲೇಜನ್ ಕಂಫರೆನ್ಸ್) ಕೆಲಸ ನಿಜಕ್ಕೂ ಭಾಲೇಂಜಿಂಗ್ ಎನ್ನಬಹುದು. ಪಟ್ಟಣ ಸಹಕಾರಿ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಗೆ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸ್ವೀಕೃತಿಗೆ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಮಯ ತಗಲುತ್ತದೆ. ಕೆಲವು ಪಟ್ಟಣ ಸಹಕಾರಿ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಲ್ಲಿನ ಪರಿಸಾವಳಿಗಳು, ಸಾರ್ವಜನಿಕರ ವಿಶ್ವಾಸವನ್ನು ಕ್ಷೇತ್ರಗೊಳಿಸುತ್ತದೆ. ಸಾರ್ವಜನಿಕ ವಿಶ್ವಾಸ, ಸ್ವೀಕೃತಿಗಳಿಗೆ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಹೊಂದುವುದು ಇಂದಿನ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಸಮಯ ಹಾಗೂ ವೆಚ್ಚಿದಾಯಿಕವಾಗಿದೆ.

ಪಟ್ಟಣ ಸಹಕಾರಿ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಗೆ ಶಾಸನಬಧ್ಯ ಮತ್ತು ಸಾಂಸ್ಥಿಕ ಬೆಂಬಲ ನೀರೋಕ್ಷಿಕಿದಷ್ಟು ದೊರಕುತ್ತಿಲ್ಲ. ಸಹಕಾರಿ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಲ್ಲಿ ಶಾಸನಬಧ್ಯ ಸ್ವೀಕೃತಿಯ ಯೋಜನೆಗಳಿಗೆ ಅನುಮತಿ ಇಲ್ಲ. ಉದಾ : ಟಾಕ್ಸ್ ಸೇವಿಂಗ್ಸ್ ಟೇಚೆಂಟ್ ಸ್ವೀಮ್ ಇತ್ಯಾದಿ. ಸರ್ಕಾರಿ, ಅರೆ ಸರ್ಕಾರಿ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಪಟ್ಟಣ ಸಹಕಾರಿ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಲ್ಲಿ ರೇವೆನ್ಯಾಶಿಗಾಗಿ ಅನುಮತಿ ದೊರೆಯುವುದು ಹೂಡ ಕೆಷ್ಟ. ಪಟ್ಟಣ ಸಹಕಾರಿ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳ ಚೆಕ್‌ಗಳಿಗೆ ಉಳಿದ ಸರ್ಕಾರಿ ಸ್ವಾಮ್ಯದ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಲ್ಲಿನ ಚೆಕ್‌ಗಳಿಗೆ ಮತ್ತು ಇತರ ನೆಗೊಳಿಯೇಬಲ್ಲ ಉಪಕರಣಗಳಿಗೆ ನೀಡಿರುವ ಮಾನ್ಯತೆ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ತಾರತಮ್ಯ ಇದೆ. ಈ ಕೆಲವು ಸಮಸ್ಯೆಗಳ ನಿವಾರಣೆ ಬಗ್ಗೆ ಪಟ್ಟಣ ಸಹಕಾರಿ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳ ಅಪೇಕ್ಷೆ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಇನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿನ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ ಮತ್ತು ಬೆಂಬಲದ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಅಪೇಕ್ಷಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಇದರ ಹೊರತಾಗಿ... ಬಹುಮುಖ್ಯವಾಗಿ....

ಸಹಕಾರಿ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಪ್ರಸ್ತುತತೆ ಇಂದು ಬಹಳ ಮುಖ್ಯವಾಗಿದೆ. ಸಂಸ್ಥೆ ಪ್ರಾರಂಭಿಸುವಾಗಿನ ಕಲ್ಪನೆ, ಸಧ್ಯದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ, ಸಹಕಾರಿಯನ್ನು ಸೇವಾ ಸಂಸ್ಥೆಯನ್ನಾಗಿ ನಡೆಸಬೇಕೋ ಅಥವಾ ಬಿಸಿನೆಸ್ ಹೋಸ್ ರೂಪದಲ್ಲಿ ನಡೆಸಬೇಕೋ ಮುಂತಾದ ವಿಷಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಪುನರ ವಿಮರ್ಶೆ ಅಗತ್ಯ. ಬದಲಾದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಪಾತ್ರದ ಕುರಿತು ಚಿಂತನೆ ನಡೆಸುವ ಅಗತ್ಯ ಇದೆ. ನಮ್ಮ ಗ್ರಾಹಕರು ಹಾಗೂ ಸಿಬ್ಬಂದಿಗಳ ಮೇಲೆ ಕಾರ್ಮೋರ್ಚ್ ಪ್ರಭಾವ ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನು ಸಮರ್ಥವಾಗಿ ನಿಭಾಯಿಸಲು ನಮ್ಮ ಕಾರ್ಯಕ್ರೇತಿಯಲ್ಲಿ ಅಗತ್ಯ ಮಾಪಾಡು ಮಾಡಬೇಕುವ ಅಗತ್ಯ ಇರುತ್ತದೆ.

ಸಹಕಾರದ ಮೌಲ್ಯಗಳನ್ನು ಉಳಿಸಿ, ಬೆಳಸಿ, ಬದುಕುವುದು ಸಾಧ್ಯವೇ? ಸಹಕಾರಿ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಆಡಳಿತ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಅಧಿಕಾರ ಕೇಂದ್ರಿತವಾಗಿರಬೇಕೋ ಅಥವಾ ವೃತ್ತಿಪರ ಕೇಂದ್ರಿತವಾಗಿರಬೇಕೋ? ಸಹಕಾರಿ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳು ವಿಫಲವಾದಾಗ ಗ್ರಾಹಕರು ನಮ್ಮನ್ನು ಸೋಲಿಸಿದರೋ? ನಾವು ವಿಫಲರಾದ್ವೇ? ಈ ರೀತಿಯ ಹತ್ತು ಹಲವು ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಉತ್ತರ ಹುಡಕಬೇಕಾದ ಅಥವಾ ನಮ್ಮನ್ನು ನಾವು ಪುನರ್ ವಿಮರ್ಶೆಗೆ ಒಳಪಡಿಸಬೇಕುಳಬೇಕಾದ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇದೆ. ಇಂತಹ ಒಂದು ಮುಕ್ತ ಚಿಂತನೆ ಅಥವಾ ಬದಲಾವಣೆಗೆ ಸಹಕಾರಿಗಳು ತೆರೆದ ಮನಸ್ಸು ತೋರುವರೇ?

ಅವಳಾಗಳು : ನಮ್ಮ ಗಾತ್ರ ಹಾಗೂ ಕಾರ್ಯಕ್ರೇತಿ ನಮಗೆ ಸವಾಲೇ, ಆದರೆ ನಮ್ಮೆಲ್ಲ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ನಾವು ಅವಳಾಗಳನ್ನಾಗಿ ಬದಲಾಯಿಸಬೇಕುಂಬಹುದಾಗಿದೆ.

● **ಕಾರ್ಯಕ್ರೇತಿ:** ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತಿರುವ ಆಧಿಕ ಜಂಟಿಗಳನ್ನು ತಕ್ಷಣ ಆಧಿಕಮಾಡಿಕೊಂಡು ಅದಕ್ಕೆ ಮಾರಕ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸಿ, ವ್ಯವಹಾರ ವ್ಯಾಧಿಸಲು ನಮಗೆ ಉತ್ತಮ ಅವಳಾಗಳಿವೆ. ಉಳಿದ ಸ್ವಾರ್ಥಗಳು ಅದನ್ನು ಆಧಿಕಮಾಡಿಕೊಂಡು ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಅವರ ಕೇಂದ್ರ ಕಣೀರಿಗೆ ಕಳುಹಿಸಿ, ಮಾರಕ ಯೋಜನೆ ರೂಪಿಸಲು ಬಹುದಿನಗಳು ಬೇಕಾಗುತ್ತವೆ.

● **ಸ್ಥಳೀಯತೆ:** ವಿಶೇಷವಾಗಿ ನಮ್ಮೆಲ್ಲ ಸಾಲಗಳನ್ನು ನಮ್ಮ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಅಂದರೇ ಸ್ಥಳೀಯರಿಗೆ ನೀಡಿರುವುದರಿಂದ ಸಾಲಗಾರನ ಸ್ಥಿರಾವ, ಅವನ ವ್ಯವಹಾರ ಹಾಗೂ ಅವನ ಆಧಿಕ ಸ್ಥಿತಿಗಳನ್ನು ಅಧಿಕಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಎಲ್ಲರಿಗಿಂತಲೂ ನಮಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಈ ಕಾರಣಕ್ಕೆ ಉತ್ತಮ ಸಾಲಗಾರನ ಅಯ್ಯೆ ಸಾಧ್ಯತೆ ಹೆಚ್ಚು ಈ ಅಂಶವು ಗ್ರಾಹಕರ ವಿಶ್ವಾಸವನ್ನು ಗಳಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ಪ್ರಮುಖ ಪಾತ್ರವನ್ನು ಹಾಬಿಸುವುದು. ಇದರಿಂದ ಗ್ರಾಹಕರ ಉಳಿತಾಯ ಮತ್ತು ಚಿಕ್ಕ ಮತ್ತು ಮದ್ದತ್ತ ಮತ್ತು ಇತರ ದೇವಣಿ ಸಂಗ್ರಹಣೆಯಿಂದ ಬ್ಯಾಂಕಿನ ವ್ಯವಹಾರದಲ್ಲಿ ಸ್ಥಿರತೆಯನ್ನು ಸಾಧಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದು.

● **ಗಾತ್ರ :** ನಮ್ಮ ಗಾತ್ರಪೂರ್ವಕ ನಮಗೆ ಮಾರಕವಾಗಿದೆ ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ ಸಾಲಗಳನ್ನು ನೀಡುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ ಯಾವುದೇ ಸಾಲ ಸುಸ್ಥಿಯಾದಾಗ ಒಟ್ಟು ಸಾಲಕ್ಕೆ ಹೋಲಿಸಿದಾಗ ಸುಸ್ಥಿ ಸಾಲಗಳ ಪ್ರಮಾಣ ಕಡಿಮೆ ಇರುತ್ತದೆ. ಮತ್ತು ಈ ಸಾಲಗಳ ವಸೂಲಿ ಸಹ ಸರಳ.

● **ವಸೂಲಾತಿ :** ಸುಸ್ಥಿ ಆದ ಸಾಲ ವಸೂಲಾತಿಗೂ ಸಹ ತನ್ನದೇ ಆರ್ಥಿಕೀಷನ್ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಮೂಲಕ ಹಾಗೂ ತನ್ನದೇ ಸೇಲೋ ಆಫೀಸರ್ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇರುವುದೂ ಸಹ ನಮಗೆ ಉತ್ತಮ ಅವಳಾತ.

● **ಕೆಲಸದ ಸಮಯ :** ಬ್ಯಾಂಕಿನ ಕೆಲಸದ ಸಮಯವನ್ನು ಗ್ರಾಹಕರ ಅಗತ್ಯ ಗಮನಿಸಿ, ಅವರ ವ್ಯವಹಾರಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುವ ರೀತಿ ಬದಲಾಯಿಸಿ, ಉತ್ತಮ ಮತ್ತು ಹೆಚ್ಚುವರಿ ಸೇವೆಯನ್ನು ನೀಡುವ ಉತ್ತಮ ಅವಳಾತ ಪಟ್ಟಣ ಸಹಕಾರ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಗೆ ಇದೆ. ಈ ರೀತಿಯ ಸೇವೆಯನ್ನು ರಾಜ್ಯದ ಹಲವಾರು ಸಹಕಾರಿ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳು ಅನುಷ್ಠಾನಗೊಳಿಸಿದೆ. ಕೊನೆಯದಾಗಿ... ಸಹಕಾರಿಗಳ ಮಧ್ಯ ಸಹಕಾರ ಇದು ಇಂದಿನ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಮತ್ತು ಅನಿವಾರ್ಯತೆ. ಜಾನ್ನನ, ತಾಂತ್ರಿಕತೆ ಮತ್ತು ವ್ಯವಹಾರದ ವಿನಿಯೋದ ಮೂಲಕ ಸಹಕಾರ ತಕ್ಷಗಳ ನಿಜವಾದ ಅಳವಡಿಕೆ ಸಾಧ್ಯ. ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಭವಿಷ್ಯದ ಸಹಕಾರ ಕ್ಷೇತ್ರದ ನಿರ್ಮಾತಾಗಿ ಸಹಕಾರಿಗಳು ನಿರಂತರ ಅಧ್ಯಯನ ಮತ್ತು ಪ್ರಯೋಗಗಳಿಗಾಗಿ ಇನ್ನೋವೇಶನ್ ಮತ್ತು ಇನ್ನೂಬೇಶನ್ ಸೆಂಟರ್ ಸಾಫಲ್ ಕೂಡ ಮಾಡಬೇಕಿದೆ.

ಪಟ್ಟಣ ಸಹಕಾರ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಗೆ ತನ್ನದೇ ಆದ ಮೌಲ್ಯ, ಮಾರುಕಟ್ಟೆ, ಗ್ರಾಹಕ ಎಂಬ ನಿಧಿ ಇದ್ದೇ ಇದೆ. ಅದನ್ನು ಗುರುತಿಸಿ, ಅಧ್ಯುತ್ಸಿ ಅದಕ್ಕೆ ತಕ್ಷಣ ನಮ್ಮನ್ನು ನಾವು ಸಜ್ಜಗೊಳಿಸಬೇಕುವುದೇ ಈ ಎಲ್ಲ ಸಾಲಗಳಿಗೆ ರಾಮಭಾಣವಾಗಿದೆ.

ಸೋಷಿಯಲ್ ಮಿಡಿಯಾ ಎಂಬ ನಾಮಾಜಿಕ ಬಂಡವಾಳ

► ಅಪ್ಪತ ಜೋತಿ, ಅಂಕಣಕಾರರು, ನಿದೇಶಕರು – ಸೌಹಾದರ ಸಹಕಾರಿ ವಿಕಾಸ ಬ್ಯಾಂಕ್.

ಬ್ಯಾಂಕುಗಳು ತಮ್ಮ ಗ್ರಾಹಕರೊಂದಿಗೆ ನಿರಂತರವಾಗಿ ಸಂಪರ್ಕ ನಡೆಸಲು ಸೋಷಿಯಲ್ ಮಿಡಿಯಾ ಅಶ್ಯಂತ ಉಪಯುಕ್ತ ನಾಥನ್. ಸಂಪರ್ಕನಿರ್ವಹಣೆ ವಿಷಯ ಕೇವಲ ವ್ಯವಹಾರಿಕ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸ್ಥಾಗಿರುತ್ತಿದ್ದಿಲ್ಲ. ಬ್ಯಾಂಕ್ ನಡೆಸುವ ನಾಮಾಜಿಕ ಕಾರ್ಯ, ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ ವಿಷಯಗಳ ಮಾಹಿತಿ, ಹಳ್ಳಿ ಹರಿದಿನಗಳ ಶುಭಾಶಯ ಕೋರಿಕೆ, ನಾಮಾಜಿಕ ಕಾರ್ಯಾಳಯ ಮಾಹಿತಿ, ಇತ್ಯಾದಿಗಳನ್ನು ಹಂಚಿಕೊಳ್ಳಲು ಮೂಲಕ ಗ್ರಾಹಕರೊಂದಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿಕೊಂಡಿರುತ್ತಿದ್ದು. ನಾವಿರಾಯ ಗ್ರಾಹಕರೊಂದಿಗೆ ಏಕಕಾಲಕ್ಕೆ ಸಂಪಾದ ನಡೆಸುವ ಅವಕಾಶ ಸೋಷಿಯಲ್ ಮಿಡಿಯಾ ಒದಗಿಸುತ್ತದೆ. ಆ ಮೂಲಕ ಗ್ರಾಹಕರು ದಿನವೂ ಬ್ಯಾಂಕಿನ ಪ್ರಮುಖ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ತಮ್ಮನ್ನು ಭೇಂಟಿಯಾಗಿ ಮಾಹಿತಿ ನೀಡಿದಂತಹ ಅನುಭವ ನೀಡಬಹುದಾಗಿದೆ.

ಒಂದು ದಶಕದ ಹಿಂದೆ ಒಂದು ವಿಶಿಷ್ಟ ಸಂಪರ್ಕ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಎಂದೇ ಬಳಕೆಗೆ ಬಂದ ಇಂಟರ್ನೆಟ್, ತಂತ್ರಜ್ಞಾನದ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿನ ಬದಲಾವಣೆಗಳ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಇಂದು ದಿನಬಳಕೆಯ ಅಗತ್ಯ ವಸ್ತುವಾಗಿ ಪರಿವರ್ತನೆ ಹೊಂದಿದೆ ಎಂದರೆ ತಪ್ಪಾಗಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ. ಹಾಗೆಯೇ ಮೊಬೈಲ್ ಪೋನ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನದಲ್ಲಿನ ಪ್ರಗತಿ ಕೂಡ ಕ್ಷೀಪ್ತವಾಗಿಯೇ ನಡೆದಿದೆ. ಮೊಬೈಲ್ ಪೋನ್ ಹಾಗೂ ಇಂಟರ್ನೆಟ್ ಇದರ ಸಮ್ಮುಳಿತ ರೂಪವೇ ಸ್ಯಾಟ್‌ಪೋನ್. ಇಂದು ಸ್ಯಾಟ್‌ಪೋನ್ ಜಗತ್ತಿನನ್ನು ನಡೆಸುತ್ತಿದೆ ಎಂದರೆ ಅದು ಅಸಹಜ ಉದ್ದಾರವೇನಲ್ಲ.

ಇದರ ಜೊತೆ ಜೊತೆಯಲ್ಲೇ ವಿಕಸನಗೊಂಡ ಫೇಸ್‌ಬುಕ್, ವಾಟ್ಸ್‌ಅಪ್, ಇನ್ಸ್ಟಾಗ್ರಾಮ್, ಲಿಂಕ್‌ಡಿನ್ ಮುಂತಾದ ಸೋಷಿಯಲ್ ಮಿಡಿಯಾ ಪ್ಲ್ಯಾಟ್‌ಫಾರ್ಮಗಳು ಮನುಷ್ಯನ ಯೋಚಿಸುವ, ವ್ಯವಹರಿಸುವ ದಿಕ್ಕನ್ನೇ ಬದಲಾಯಿಸಿವೆ ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು.

ಇವೆಲ್ಲವುದರ ಪರಿಣಾಮ ಎಲ್ಲ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಎದ್ದು ಕಾಣುತ್ತಿದೆ. ಬ್ಯಾಂಕಿಗೆ ಕ್ಷೇತ್ರ ಇದರಿಂದ ಹೊರತಾಗಿರಲು ಸಾಧ್ಯವೇ? ಸಾಮಾಜಿಕ ಜಾಲತಾಳಿಗಳನ್ನು ಸದ್ಧಳಿಕೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ನಮ್ಮ ವ್ಯಾಪಹಾರಿಕ ವ್ಯಾಪ್ತಿ ಹಾಗೂ ಗಾತ್ರವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಬಗ್ಗೆ ಪಟ್ಟಣ ಸಹಕಾರಿ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳು ಯೋಚಿಸಬಹುದಲ್ಲವೇ? ನಮ್ಮ ಗ್ರಾಹಕರು ಈ ಎಲ್ಲ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ ಈಗಾಗಲೇ ಸೇವೆಯ ಆಗಿರುವಾಗ ನಾವು ಹಿಂದೆ ಉಳಿದರೆ ಹೇಗೆ?

ಜನಸಂಖ್ಯೆ ವಿಶೇಷಣೆ : ಈಗಾಗಲೇ ಭಾರತ ಜಗತ್ತಿನ ಯುವ ಜನಸಂಖ್ಯೆ ದೇಶವಾಗಿ ಗುರುತಿಸಲಬ್ಬಿದೆ. ಭಾರತದ ಬಹುತೇಕ ಜನಸಂಖ್ಯೆ 40 ವರ್ಷಕ್ಕಿಂತ ಕಡಿಮೆ ಆಯುವಗ್ರದ್ವಾಗಿದೆ. ಇವರೆಲ್ಲರೂ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನದ ಅರಿವು ಹಾಗೂ ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿ ಮುಂಚೂಣಿಯಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಹಿರಿಯರು ಕೂಡ

ಬದಲಾಗುತ್ತಿರುವ ಕಾಲಕ್ಕೆ ತಕ್ಷಂತೆ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಆಧಾರಿತ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳಿಗೆ ಹೊಂದಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಇಡೀ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನಾಂಶ ಜನರು ಒಂದಲ್ಲಾ ಒಂದು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ದಿನ ನಿಶ್ಚಯ ಸೇವೆ ಪಡುವುದರಲ್ಲಿ, ಖರ್ಚಿಕೆ ಮಾಡುವುದರಲ್ಲಿ ಸೋಷಿಯಲ್ ಮಿಡಿಯಾ, ಆನ್ಲೈನ್ ಮುಂತಾದ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಮೇಲೆ ಅವಲಂಬಿತರಾಗಿದ್ದಾರೆ ಹಾಗೂ ಆ ಮೂಲಕವೇ ತಮ್ಮ ನಿಜಾಯವನ್ನು ಅಂತಿಮಗೊಳಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಅಂತಿಮ ಪ್ರಕಾರ ಆನ್ಲೈನ್ ಮೂಲಕ ಮಾಹಿತಿ ಪಡೆಯಿವವರ ಪ್ರಮಾಣ ಈ ಹಿಂದಿಗಿಂತ ಭಾರಿ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಆಗಿದೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಹಿವಿಯಲ್ಲಿ ನೋಡಿದ ಜಾಹಿರಾತು, ಉತ್ಪಾದನೆ ಬಗ್ಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಮಾಹಿತಿಗಾಗಿ ತತ್ತ್ವಜ್ಞಾನವೇ ತಮ್ಮ ಸ್ಯಾಟ್‌ಪೋನಗೆ ಮೌರೆ ಹೋಗುವವರ ಸಂಖ್ಯೆ ಕೂಡ ಗಣನೀಯವಾಗಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ.

ಪಟ್ಟಣ ಸಹಕಾರಿ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಯೋಚಿಸಬೇಕೆಂದೇ?
ಸಾಮಾಜಿಕ ಮಾಧ್ಯಮವನ್ನು ತಮ್ಮ ಬೆಳವಣೆಗೆ ಅಶ್ಯಂತ

ಸಮರ್ಥವಾಗಿ ಬಳಕೆ ಬಗ್ಗೆ ಇದರ ದೂರಗಾಮಿ ಲಾಭಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಚಿಂತನೆಯನ್ನು ಪಟ್ಟಣ ಸಹಕಾರಿ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳು ಈವರೆಗ ಮಾಡಿವೆಯೇ? ಇಲ್ಲಿದ್ದಲ್ಲಿ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಪ್ರಾರಂಭಿಕ ಹಂತದ ಪ್ರಯೋಗ ನಡೆಸಲು ಇದು ಸಾಳ. ತಂತ್ರಜ್ಞಾನವನ್ನು ಅಳವಡಿಕೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಮುನ್ನಡೆಯಬೇಕಾದ ಈ ಸಂಭಾಷಣೆಯಲ್ಲಿ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನದ ಬಗ್ಗೆ ಸಮಗ್ರ ಅಧ್ಯಯನ, ಚಿಂತನೆ ಮತ್ತು ಅನುಷ್ಠಾನದ ಬಗ್ಗೆ ಆಡಳಿತ ಮಂಡಳಿಗಳು ಮುಕ್ತ ಹಾಗೂ ಸಮಗ್ರವಾದ ದೃಷ್ಟಿಕೋನ ಹೊಂದಬೇಕಿದೆ.

ಸಾಮಾಜಿಕ ಜಾಲತಾಣ ಮಾಧ್ಯಮಗಳ ವೇದಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಲಾಭಗಳು

● **ಗ್ರಾಹಕ ಸಂಬಂಧ ಗಟ್ಟಿಗೊಳಿಸಲು ಸೋಷಿಯಲ್ ಮೀಡಿಯಾ**

ಬ್ಯಾಂಕುಗಳು ತಮ್ಮ ಗ್ರಾಹಕರೊಂದಿಗೆ ನಿರಂತರವಾಗಿ ಸಂವಹನ ನಡೆಸಲು ಸೋಷಿಯಲ್ ಮೀಡಿಯಾ ಅಶ್ವಿನ ಉಪಯುಕ್ತ ಸಾಧನ. ಸಂವಹನದ ವಿಷಯ ಕೇವಲ ವ್ಯವಹಾರಿಕ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ್ದಾಗಿರಬೇಕಿಲ್ಲ. ಬ್ಯಾಂಕ್ ನಡೆಸುವ ಸಾಮಾಜಿಕ ಕಾರ್ಯ, ವಿಶೇಷ ವಿಷಯಗಳ ಮಾಹಿತಿ, ಹಬ್ಬ ಹರಿದಿನಗಳ ಶುಭಾಶಯ ಕೋರಿಕೆ, ಸಾಮಾಜಿಕ ಕಾಳಜಿಯಿಳ್ಳ ವಿಷಯಗಳ ಮಾಹಿತಿ, ಇತ್ಯಾದಿಗಳನ್ನು ಹಂಚಿಕೊಳ್ಳುವ ಮೂಲಕ ಗ್ರಾಹಕರೊಂದಿಗೆ ಸಂಬಂಧಗಳನ್ನು ಗಟ್ಟಿಗೊಳಿಸಬಹುದಾಗಿದೆ. ಸಾವಿರಾರು ಗ್ರಾಹಕರೊಂದಿಗೆ ಏಕಕಾಲಕ್ಕೆ ಸಂವಾದ ನಡೆಸುವ ಅವಕಾಶ ಸೋಷಿಯಲ್ ಮೀಡಿಯಾ ಒದಗಿಸುತ್ತದೆ. ಆ ಮೂಲಕ ಗ್ರಾಹಕರು ದಿನವೂ ಬ್ಯಾಂಕಿನ ಪ್ರಮುಖ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ತಮ್ಮನ್ನು ಭೇಟಿಯಾಗಿ ಮಾಹಿತಿ ನೀಡಿದಂತಹ ಅನುಭವ ನೀಡಬಹುದಾಗಿದೆ.

● **ಹೊಸ ಗ್ರಾಹಕರನ್ನು ಸೇಳಿಯಲು ಸೋಷಿಯಲ್ ಮೀಡಿಯಾ**

ನಮ್ಮ ಭೋಗೋಳಿಕ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯನ್ನು ಮೀರಿ ಹೊಸ ಗ್ರಾಹಕರನ್ನು ಸಂಪರ್ಕಿಸಿ ಬ್ಯಾಂಕನ್ನು ಪರಿಚಯಿಸಲು ನಮ್ಮ ಸೋಷಿಯಲ್ ಮೀಡಿಯಾ ಖಾತೆಗಳು ಅಶ್ವಿನ ಸಹಕಾರಿ. ಬ್ಯಾಂಕುಗಳ ಸೋಷಿಯಲ್ ಮೀಡಿಯಾ ಖಾತೆಗಳಿಗೆ ಭೇಟಿ ನೀಡುವ ಜನರು ಸಹಜವಾಗಿಯೇ ಬ್ಯಾಂಕಿನ ವೆಬ್‌ಸೈಟ್‌ಗೆ ಭೇಟಿ ಮಾಡುವಂತೆ ನಾವು ಪ್ರಯೋಗಿಸಬೇಕು. ಅಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಪ್ರಾಡಕ್ಟ್‌ಗಳ ವಿವರ, ಸೇವೆಗಳ ವಿವರ, ಆಡಳಿತ ಮಂಡಳಿಯ ವಿವರ ಇತ್ಯಾದಿಗಳು ಇವರನ್ನು ಬ್ಯಾಂಕಿನತ್ತ ಸೇಳಿಯಲ್ಲಿ ಸಹಾಯ ಮಾಡಲಿವೆ. ನಮ್ಮ ಸಾಮಾಜಿಕ ಕಾರ್ಯಗಳು, ಅಧಿಕ ಶಿಕ್ಷಣದ ಸಂದರ್ಶಗಳು, ಸಾಧಕರ ಪರಿಚಯ, ಇತ್ಯಾದಿ ಇನ್ನು ಅನೇಕ ಬ್ಯಾಂಕಿಗೇತರ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳ ಮೂಲಕ ಹೊಸ ಗ್ರಾಹಕರನ್ನು ಸೇಳಿಯಬಹುದಾಗಿದೆ.

● **ಗ್ರಾಹಕ ಸೇವೆಗಾಗಿ ಸೋಷಿಯಲ್ ಮೀಡಿಯಾ**

ಈಗಾಗಲೇ ಗ್ರಾಹಕರಾಗಿರುವ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಉತ್ತಮ ಸೇವೆಯನ್ನು ನೀಡಲು ಸೋಷಿಯಲ್ ಮೀಡಿಯಾ ಉತ್ತಮ ಫೀಡಬ್ಯಾಕ್ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಾಗಿದೆ. ಬ್ಯಾಂಕಿನ ಸೋಷಿಯಲ್ ಮೀಡಿಯಾ ಖಾತೆಗಳಲ್ಲಿ ಬ್ಯಾಂಕಿನ ಬಗ್ಗೆ ಸಹಕಾರಾತ್ಮಕ ಅಧವಾನಕಾರಾತ್ಮಕ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳು ಸೋಷಿಯಲ್ ಮೀಡಿಯಾದಲ್ಲಿ ವ್ಯಕ್ತವಾಗಬಹುದು. ಇವುಗಳನ್ನು ಸಮಾನವಾಗಿ ಸ್ವೀಕರಿಸಿ ಅದನ್ನು ನಮ್ಮ ಮೌಲ್ಯವಾಪನ ಅಧವಾ ಫೀಡಬ್ಯಾಕ್ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಸ್ವೀಕರಿಸಿ ಮುಂದಿನ ಕ್ರಮಕ್ಕೊಳ್ಳಬಹುದಾಗಿದೆ. ಉದಾ : ಗ್ರಾಹಕನೊಬ್ಬ ತನ್ನ ಹೊಸ ಮನೆಯು ಬ್ಯಾಂಕಿನ ಶಾಖೆಯಿಂದ ತುಂಬ ದೂರವಾಗಿದ್ದ ಸೇವೆಗಳನ್ನು ಪಡೆಯುವುದು ಹೇಗೆ? ಎಂಬ ಮಾಹಿತಿ ಹಂಚಿಕೊಂಡಾಗ, ಬ್ಯಾಂಕು ಇದನ್ನು ಒಂದು ಸದಾವಕಾಶ ಎಂದು ತಿಳಿದು ಆ ಗ್ರಾಹಕನನ್ನು ಡಿಜಿಟಲ್ ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗೆ ಪರಿಚಯಿಸಬಹುದು. ಮುಂದಿನ ಹಂತದಲ್ಲಿ ಆ ಹೊಸ ಬಡಾವಣೆಯಲ್ಲಿ ಶಾಖೆ ಅಧವಾ ಎಕ್ಸೆಟೆಂಪನ್ ಕೊಂಟರ್ ಸಧ್ಯತೆಗಳನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಬಹುದು. ಅನೇಕ ಬಾರಿ ನಕಾರಾತ್ಮಕ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆ ನೀಡಿದ ಗ್ರಾಹಕರ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಸೂಕ್ತ ಸ್ವಂದನೆ ದೊರೆತಲ್ಲಿ ಮುಂದೆ ಅವರೇ ಬ್ಯಾಂಕಿನ ಬ್ರ್ಯಾಂಡ್ ಅಂಬಾಸಾದರ್ ಅಗುತ್ತಾರೆ.

ಇದೊಂದು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಪಾರದರ್ಶಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಾದುದರಿಂದ ನಮ್ಮ ನಿಯಂತ್ರಕ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಗೂ ನಾವು ನಮ್ಮ ವೃತ್ತಿಪರತೆ ಬಗ್ಗೆ ಗಮನ ಸೇಳಿಯಬಹುದಾಗಿದೆ.

● **ಸಿಬ್ಬಂದಿ ನೇಮಕಾತಿಗಾಗಿ ಸೋಷಿಯಲ್ ಮೀಡಿಯಾ**

ಸಿಬ್ಬಂದಿ ನೇಮಕಾತಿಗಾಗಿ ಪತ್ರಿಕೆ ಮೂಲಕ ಜಾಹಿರಾತು ನೀಡುವುದು ವಾಡಿಕೆ. ಆದರ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಸೋಷಿಯಲ್ ಮೀಡಿಯಾ ಬಳಕೆ ಮಾಡಿದಲ್ಲಿ ಅದು ಹೆಚ್ಚೆಚ್ಚು ಜನರಿಗೆ ತಲುಪುವುದಲ್ಲದೇ ಸಂಸ್ಥೆಯನ್ನು ಸೇರಬಯಸುವ ಅಭ್ಯರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಸಮಗ್ರ ಮಾಹಿತಿ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಅಲ್ಲಿನ ಒಟ್ಟು